

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07-01-031S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств		Foreign economic activity of the enterprise
Шифр за ОП	БК-3.1	Code in Degree Programme
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Level of Education: bachelor's (first)
Галузь знань: Міжнародні відносини	29	Fields of knowledge: International relations
Спеціальність Міжнародні економічні відносини	292	Field of Study International Economic Relations
Освітні програми: Міжнародний бізнес		Degree Programme: International Business

РІВНЕ -2025

Силабус навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Міжнародний бізнес» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини». Рівне. НУВГП. 2025. 12 стор.

ОПП на сайті університету:
<https://ep3.nuwm.edu.ua/21043/>

Розробник силабусу:
Красовська Юліана Вікторівна, к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу, доцент

Силабус схвалений на засіданні кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу
Протокол № 12 від “19” лютого 2025 року

Завідувачка кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу:
Кушнір Ніна Борисівна, к.е.н., професор кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу

Керівник освітньої програми «Міжнародний бізнес»:

Красовська Юліана Вікторівна, к.е.н., доцентка кафедри економіки підприємства та міжнародного бізнесу

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № 6 від “20” лютого 2025 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ:
Ковшун Наталія Едуардівна, д.е.н., професор

Нижче наведена інформація, яка відображається в документі після його розміщення в електронному репозиторії університету: Номер документа в програмі електронного документообігу.

© Красовська Ю.В., 2025
© НУВГП, 2025

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Міжнародний бізнес
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Рік навчання, семестр	3-й рік (заочна 4-й рік) 6-й семестр (заочна 8-й семестр)
Кількість кредитів	3
Лекції:	16 годин (заочна 6 години)
Практичні заняття:	14 годин (заочна 4 години)
Самостійна робота:	60 годин (заочна 80 години)
Курсова робота:	ні
Форма навчання	Денна, заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Красовська Юліана Вікторівна, к.е.н.,
доцент, доцент кафедри економіки
підприємства і міжнародного бізнесу

Вікіситет	URL: http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php
ORCID	URL: https://orcid.org/0000-0002-5786-3267
Як комунікувати	URL: https:// y.v.krasovska@nuwm.edu.ua Тел. 0688279424 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ Мета та завдання

Даний курс орієнтований на набуття студентами комплексних теоретичних знань та практичних навичок якісного управління в сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Метою вивчення дисципліни є сприяння формуванню у здобувачів вищої освіти професійних системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності підприємства, а також набуття навичок їх практичного використання.

Цілі вивчення дисципліни: пізнання сутності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, цілей, мотивів і передумов її виникнення, правового та економічного середовища розвитку, специфіки механізму функціонування зовнішньоекономічної діяльності підприємств в Україні на сучасному етапі, засвоєння принципів укладання та виконання угод; одержання знань з проведення економічного аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства, визначення її ефективності.

Використовуються такі методи викладання та технології: презентації, обговорення, міні лекції, ситуаційні дослідження та інші.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

URL: <https://exam.nuwm.edu.ua/mod/url/view.php?id=14102>

Передумови вивчення

Дисципліна «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» є складовою частиною вибіркових освітніх компонентів циклу загальної підготовки студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини».

Для вивчення даного курсу студентам необхідні знання з таких дисциплін, як: Міжнародні економічні відносини, Іноземна мова (за професійним спрямуванням). Знання «Зовнішньоекономічної діяльності» закладають фундамент для виконання кваліфікаційної роботи.

Компетентності

Загальні:

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові:

ФК 3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

Програмні результати навчання

ПРН-12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН-22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

Структура та зміст освітнього компонента

Лекції 16 (4) год Практичні заняття 14 (4) год Самостійна робота 60 (82) год

Лекції та практичні заняття

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки

Результати навчання ПРН-22	Кількість годин: лекції – 1/1 практичні – 1/0	Література: 1,2,3,7,8,11,13,14,15,16,17,21
----------------------------	---	---

Опис теми	Поняття і сутність зовнішньоекономічної діяльності, основні види і форми зовнішньоекономічної діяльності. Причини і передумови розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Об'єкти та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Право на здійснення зовнішньоекономічної діяльності.	
-----------	---	--

Тема 2. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Результати навчання ПРН -22	Кількість годин: лекції – 1/0 практичні – 1/0	Література: 2,7,11,12,13,14
-----------------------------	---	--------------------------------

Опис теми	Зовнішньоекономічна політика держави. Зовнішньоекономічна політика України. Основні етапи розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Характеристика основних показників розвитку зовнішньоекономічного сектора країни. Аналіз та оцінка сучасного стану зовнішньоекономічної діяльності України. Платіжний баланс України, його структура та характеристика.	
-----------	---	--

Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Результати навчання ПРН -22	Кількість годин: лекції – 1/1 практичні – 1/0	Література: 1,2,3,7,8,11,12,13,17
-----------------------------	---	--------------------------------------

Опис теми	Характеристика системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Еволюція системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Характеристика органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та їх компетенції. Недержавні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	
-----------	---	--

Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Результати Навчання ПРН -12	Кількість годин: лекції – 1/0 практичні – 1/0	Література: 3,5,7,9,10,11,16,21
-----------------------------	---	------------------------------------

Опис теми	Сутність та принципи митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Митні органи України: завдання, функції, структура. Завдання, види і методи здійснення митного контролю. Характеристика митних режимів. Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності. Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів. Декларування товарів: форми та процедури. Митна вартість та методи її визначення. Мета застосування правил інтерпретації міжнародних торговельних термінів «Інкотермс 2010». Мито як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. Види мита. Види митних ставок.	
-----------	--	--

Тема 5. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Результати Навчання ПРН -12	Кількість годин: лекції – 2/0 практичні – 2/1	Література: 1,2,3,7,11,13,17,21
-----------------------------	---	------------------------------------

Опис теми	Нетарифні засоби регулювання, їх класифікація і характеристика. Кількісні обмеження: ліцензування і квотування. Класифікація квот за напрямом дії та масштабом охоплення. Порівняльний аналіз ефективності застосування імпортного тарифу та імпортної квоти. Перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню. Види та способи розподілу ліцензій. Механізм оформлення документів для отримання ліцензій. Фінансові засоби нетарифного регулювання: експортні кредити, експортні субсидії, імпортні депозити. Антидемпінгові заходи, визначення демпінгової маржі та величини шкоди національним виробникам. Сертифікація, стандартизація імпортних товарів. Сутність політики державних закупівель.	
-----------	--	--

Тема 6. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

ПРН -12	Кількість годин: лекції – 2/0 практичні – 2/1	Література: 1,3,4, 11,12,15
Опис теми	Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання. Валютна політика і контроль. Порядок придбання і використання валюти, здійснення розрахунків в іноземній валюті. Валютні ринки.	

Тема 7. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

Результати Навчання ПРН -12	Кількість годин: лекції – 2/1 практичні – 2/0	Література: 1,3,4,5,7,8,12,13,15
Опис теми	Сутність міжнародних розрахунків. Форми розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Міжнародні кредитні операції. Міжбанківські розрахунки у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Електронні системи міжбанківських розрахунків. Система клірингу. Оцінка надійності та вибір комерційних банків суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.	

Тема 8. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки

Результати Навчання ПРН -12, ПРН -22	Кількість годин: лекції – 2/1 практичні – 1/0	Література: 1,3,5,6,10,11,15,18,19,20
Опис теми	Передумови і мотивація виходу підприємств на зовнішні ринки. Характеристика форм виходу підприємств на зовнішні ринки. Вивчення й аналіз умов ринку. Партнери на світовому ринку: пошук, вибір, встановлення контакту.	

Тема 9. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку

Результати Навчання ПРН -12	Кількість годин: лекції – 2/0 практичні – 1/0	Література: 1,3,6,8,11,14,17,21
Опис теми	Сутність та види посередницької діяльності. Класифікація та характеристика суб'єктів посередницької діяльності. Угоди посередницької діяльності. Проблеми становлення та розвитку торговельно-посередницької діяльності в Україні.	

Тема 10. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів

Результати Навчання ПРН -12	Кількість годин: лекції – 1/0 практичні – 1/0	Література: 1,2,3,5,7,8,14,15,16,17,21
Опис теми	Сутність зовнішньоекономічного контракту. Основні умови укладання договорів. Ризики при укладенні зовнішньоторговельного контракту та шляхи їх подолання.	

Тема 11. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Результати Навчання ПРН -12	Кількість годин: лекції – 2/1 практичні – 1/0	Література: 1,2,3,7,8,14,15,17,21
Опис теми	Економічний аналіз у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Аналіз виконання зобов'язань з експортно- імпортних операцій. Комплексний аналіз та оцінка виконання зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Аналіз раціональності використання коштів у зовнішній торгівлі. Оцінка фінансового стану партнерів у зовнішньоекономічній діяльності. Вплив зовнішньоекономічної діяльності підприємства на його фінансові результати.	

Форми та методи навчання

При вивченні дисципліни використовуються традиційні та інноваційні методи навчання: інформаційні, ілюстративні, дискусійні, проблемних ситуацій та кейсів тощо. Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом. На практичних заняттях розглядаються та розв'язуються задачі, наближені до реальних ситуацій прийняття рішень в умовах ризику. Навчання супроводжується опрацюванням нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук; доступ до інтернету; програмне забезпечення: MS Windows, система дистанційного навчання Moodle.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно та якісно виконувати завдання, передбачені планом практичних занять, самостійної роботи, вчасно здати модульні контролі знань.

Оцінювання виконаних завдань студентів проводиться шляхом практичної перевірки, опитування та тестування за темами курсу.

За вчасне та якісне виконання практичних завдань та самостійної (індивідуальної) роботи, опанування курсу студент отримує такі **обов'язкові** бали:

- 50 балів за роботу на практичних заняттях та тестування за окремими темами курсу;
 - 10 балів за виконання завдань для самостійної (індивідуальної) роботи ;
 - 20 балів – модуль 1;
 - 20 балів – модуль 2.
- Усього: 100 балів.

Студенти можуть отримати **додаткові** бали за: виконання рефератів, розробку презентацій за окремими темами курсу. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції щодо удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходитиме у формі тестування. У тесті 25 запитань різної складності: рівень 1 – 22 запитання по 0,5 бала (11 балів), рівень 2 – 2 запитання по 2 бали (4 бали), рівень 3 – 1 запитання по 5 балів (5 балів). Усього – 20 балів.

Дисципліна закінчується екзаменом, тому результати складання модульних контролів можуть зараховуватись як підсумковий контроль.

Якщо здобувач із можливих 60 балів поточної складової оцінювання та 40 балів модульної або підсумкової складової оцінювання впродовж семестру набрав певну кількість балів (не менше 60) і такий результат його задовольняє, то набрана сума балів і є підсумковим результатом успішного складання екзамену. Якщо здобувача не задовольняє набрана кількість балів, то він повинен скласти підсумковий контроль під час екзаменаційної сесії (у межах 40 балів), при цьому усі набрані впродовж семестру бали модульних контролів анулюються, тобто результати складання підсумкового контролю знань додаватимуться до раніше набраних балів поточної складової оцінювання (у межах 60). Здобувач вищої освіти має право взагалі не складати модульні контрольні тести впродовж семестру, а відразу планувати скласти підсумковий контроль під час екзаменаційної сесії.

Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

<https://ep3.nuwm.edu.ua/25889>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Підручник. 5-те видання перероблене та доповнене. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.
2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. / О. Шкурупій, В. Гончаренко, І. Артеменко та ін. К.: Центр навчальної літератури, 2023. 248 с.
3. Козак Ю. Г., Уханова І.О., Міндова О.І. Основи зовнішньоекономічної діяльності підприємств: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2022. 269 с.
4. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991. Вісник Верховної Ради України. 1991. № 29.
5. Тюріна Н., Каравацька Н. Управління зовнішньоекономічною діяльністю. К.: ЦНЛ, 2023. 524 с.

Допоміжна

6. Бурковська А. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 208 с.
7. Івасів Б. С. Міжнародні розрахунки: Підручник. Тернопіль: Карт-бланш, 2007. 223 с.
8. Інкотермс 2010. Міжнародна торгівельна палата. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=07U6K2AD07>
9. Козак Ю., Барановська М., Смичек С. Міжнародний маркетинг. В питаннях та відповідях. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 302с.
10. Міжнародні економічні відносини. За ред. проф. Ю.Г. Козака. К.: Центр учбової літератури, 2023. 400 с.
11. Міжнародний маркетинг: навч. посібник / Т. В. Князева, Ю. П. Колбушкін, С. В. Петровська та ін. К. : НАУ, 2019. 164 с.
12. Митний кодекс України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T124495>
13. Мальська М., Пурська І. Міжнародна маркетингова діяльність. К. : ЦНЛ, 2019. 288 с.
- 14.
15. Про порядок здійснення розрахунків у іноземній валюті: Закон України від 23.09.1994. К., 1994.
16. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996. Галицькі контракти. 1996. № 20.
17. Румянцев А., Румянцева Н. Зовнішньоекономічна діяльність: Навчальний посібник. 2-е видання доповнене та перероблене. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 298 с.
18. Трусов О. Довідник ЗЕДівця. Харків: Фактор, 2008. 656 с.
19. Тюріна Н., Каравацька Н. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник. К.: «Центр навчальної літератури», 2019. 408 с.
20. Циганкова Т. М. Міжнародний маркетинг: Навчально- методичний посібник для самост. вивч. дисц. КНЕУ. К. : КНЕУ, 236 с.
21. Черномаз П. О. Міжнародний маркетинг : Навчальний посібник. К. : Академвидав, 2010. 272 с.
22. Шталь Т.В., Астахова І.Е., Козуб В.О. Міжнародний маркетинг : Навчальний посібник. Харків ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 275 с.
23. Шкурупій О. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник; за ред. О. В. Шкурупій. К.: Центр учбової літератури, 2012. 248 с.

1. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
2. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
3. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6). URL: <http://www.libr.rv.ua/>
6. Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/>
7. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>
8. Міністерство фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua/>

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу, що опубліковані у наукових працях (<http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/>).

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Адаптивність та гнучкість у прийнятті рішень, навички нестереотипного мислення, наполегливість, допитливість, ініціативність, відповідальність, креативність, аналітичні навички, формування власної думки, здатність до комплексного вирішення проблеми.

Дедлайни та перескладання

Завдання навчальної дисципліни повинні бути виконані продовж 14 днів від дня проведення лекційного чи практичного заняття.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП» <https://ep3.nuwm.edu.ua/30369/>. Згідно з цим документом і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/strukturi-pidrozdzili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Оголошення стосовно дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE за календарем:

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <https://ep3.nuwm.edu.ua/28363/>.

Також студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни (освітньої програми) та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка відповідно до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Всі студенти, співробітники та викладачі НУВГП мають бути чесними у своїх стосунках, що застосовується і поширюється на поведінку та дії, пов'язані з навчальною роботою. Студенти мають самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише результати власних зусиль та оригінальної праці, що регламентовано Кодексом честі студента у НУВГП <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>

Принципи доброчесності у НУВГП та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями відділу якості освіти НУВГП.

Сайт НАЗЯВО: <https://naqa.gov.ua/>

Відділ якості освіти НУВГП: <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/vyo>

Вимоги до відвідування

Лекції та практичні заняття будуть відбуватися аудиторно або онлайн за допомогою платформи Google Meet згідно із розкладом занять.

Консультації будуть проводитися аудиторно або онлайн за допомогою платформи Google Meet за кодом у домовлений час зі студентами.

Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно в навчальних цілях з даної дисципліни.

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин.

За об'єктивних причин пропуску занять студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE

URL: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1270>

Лектор Красовська Ю.В., к.е.н., доцент

Автор
Доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу

Юліана КРАСОВСЬКА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №727
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100